

az, hogy a problémakörök felvillantásával és megvitatásával tudatosítsák a fordítóhallgatókkal azok eredetét, gyökerét és a lehetséges megoldási alternatívákat bemutatva segítsenek a saját, önálló megoldások kidolgozásában.

A tankönyv anyagát elsősorban a német nyelvből/nyelvre fordító tanulók és oktatóik forgathatják haszonnal, de az elméleti, probléma-felvető részét bármely más nyelven tanulók számára bátran ajánljuk.

Valló Zsuzsa

Adelheid Höffgen

Deutsch lernen für den Beruf Kommunikation am Arbeitsplatz

Verlag für Deutsch, Ismaning, 1996, 264 p.

Eleonore Dienst, Rotraut Koll
és Birgit Rabofski

Training Deutsch für den Beruf

Verlag für Deutsch, Ismaning, 1996, 176 p.

Az Európai Unió belüli kereskedelmi határok eltűnésében vannak, tagjaikkal egyre szorosabb kapcsolatba kerülnek Közép- és Kelet-Európa országai. Mindez folyamatosan növeli a szakmai életben az idegen nyelvek, ebben a térségben különösen a német nyelv szerepét. Ez a felismerés tette szükségessé a „Zertifikat Deutsch für den Beruf” vizsga kidolgozását és bevezetését Németországban, amelyet elég gyorsan követett ennek a vizsgára felkészítő tankönyvnek a kiadása.

A *Deutsch für den Beruf* című tankönyv azok számára készült, akik már tudják az általános nyelvet középfokon (Zertifikat Deutsch als Fremdsprache), a továbbiakban pedig a szakmájuk gyakor-

lásához elengedhetetlen alapismereteket és készségeket szeretnék elsajátítani német nyelven. Tekintettel a szakmák és foglalkozások széles skálájára, a könyv olyan kommunikációs bázis közvetítésére törekszik, amely általános érvényű, nem kötődik semmilyen szakmához.

A könyv anyagának elsajátításához mintegy 100–120 tanítási órára van szükség (tanfolyami kereteket figyelembe véve).

A tankönyv konkrét célja tehát a felkészítés a „Zertifikat Deutsch für den Beruf” vizsgára, ezért tartalmazza és gyakoroltatja mindazokat a feladat-típusokat, amelyek a vizsga részét képezik: *csoportos írásbeli vizsga*: szerkezetek és szókinccs, olvasásértés, hallás utáni értés és levelezés; *egyéni szóbeli vizsga*: bemutatkozás, cégbemutató, táblázat- vagy grafikonértelmezés, üzleti eset, illetve szerepjáték.

A könyv felépítése jól áttekinthető. A 10 fejezetre tagolt anyag – a fokozatos elvére épülve – mintegy végigvezeti a tanulót egy vállalat különböző osztályain.

A fejezetek felépítésénél a szerző szakított azzal a hagyománnyal, amely sok tankönyv jellemzője: a szókinccs és a szerkezetek bemutatását követik a hallás- és beszédkésztséget fejlesztő gyakorlatok, lezárásként következnek az írásbeli feladatok, amelyeket az olvasásra szánt szövegek egészítenek ki. E tankönyv szerzője a fejezeteken belüli sorrendet a téma jellege és a fejlesztendő készségek súlya szerint szabta meg. Ez lehetővé teszi számára, hogy újra és újra „meglepje” a tanulót, és ezáltal folyamatosan fenntartsa érdeklődését és motiváltságát. Az egyes témákon belül minden esetben külön jelöli a szerző, hogy az adott feladattal mely készséget kívánja fejleszteni. A témákhoz kapcsolódóan – jól felismerhetően, más alapszínre nyomtatva – további adatokat, információkat, szituációkat, illetve elméleti fejtegetéseket tartalmazó szövegeket találhat az érdeklődő tanuló.

A könyv szövegei igényesek, befogadásuk és feldolgozásuk nem csupán biztos középfokú nyelvtudást, hanem komoly szakmai ismereteket is feltételez.

A könyv – érthető módon – nem tartalmaz tételes nyelvtant, csupán az adott témára leginkább jellemző szaknyelvi kifejezőmódokra, nyelvtani fordulatokra és szerkezetekre hívja fel a tanulók figyelmét, tudatosítja szerepüket és gyakoroltatja azokat.

A feladatok igen változatosak, és bennük is érvényesül a fokozatosság elve. Külön erényét képezik a könyvnek a szituációs gyakorlatok, amelyek a szakmai hétköznapi releváns helyzeteket szimulálják, mégpedig kiragadott cselekvések helyett egész cselekvéssorokat. Ezt felismerve a tanulók is jobban át tudják élni szerepeiket.

Jelentős súllyal szerepelnek a könyvben azok a feladat-típusok (kiegészítendő szövegek, javítandó levelek stb.), amelyek a vizsga részét képezik. Az utóbbival kapcsolatban ismeretes, hogy a vélemények igen megoszlanak, de a szakirodalom inkább az ilyen típusú feladatok mellőzését javasolja. Mivel azonban az is az írásbeli vizsga része, indokolt és szükséges a gyakoroltatása.

A szerző külön gondot fordít a különböző feladatok megoldási technikáinak elsajátíttatására is: egy-egy új feladattípus (pl. elemzés, táblázatértelmezés, hallott szöveg jegyzetelése, érvelés a vitában) megjelenésekor rávezető kérdésekkel, megoldási javaslatokkal, fordulatok felsorolásával stb. segíti a tanulót.

Az olvasás és a hallás utáni megértést – ugyancsak a vizsgakövetelmények szellemében – négy szinten gyakoroltatja és ellenőrzi: tájékozódó, részletező, szelektív és intenzív. A különböző célú feladatok megoldásában a tanulót bevezető kérdések, figyelemfelkeltő utalások és utasítások segítik.

Az 5. és 10. fejezet után „tesztfejezeteket” találunk. Ezeket tanórán, csoportosan történő feldolgozásra szánja a szerző, ezért nincs hozzájuk megoldási kulcs.

Tekintettel a megelőző részek tematikai gazdagságára, az itt szereplő 6–6 gyakorlat – kétségtelen változatossága ellenére is – csupán a legalapvetőbb szókinccs és szerkezetek produktív ismeretét ellenőrzi.

A szerző könyve írásakor az egyéni tanulókra is gondolt. A könyvet záró „Arbeitshilfe” elsősorban az ő részükre tartalmazza sok feladat megoldását (vagy az egyik lehetséges megoldást). A gyakorlatok mellől sajnos hiányzik az utalás arra, hogy mely feladat kulcsát keresheti a tanuló a könyv végén.

Nagy pozitívuma a könyvnek, hogy nyomtatásakor már az új helyesírási szabályokat vették figyelembe.

Ugyancsak a Verlag für Deutsch kiadásában jelent meg a *Training Deutsch für den Beruf* című feladatgyűjtemény. A könyv elsősorban a vizsga írásbeli részére készült fel, de néhány hasznos tanácsot és mintafeladatot is tartalmaz a szóbeli vizsgához.

A könyv az írásbeli vizsga 4 „tesztjéhez” kapcsolódó különböző feladattípusokhoz fűz részletes magyarázatokat a feladat céljáról, a megoldás módozatairól, és ezután következik típusonként 5–5 mintafeladat. A megoldás helyességét a tanuló a könyv végén található kulcsban ellenőrizheti.

A feladatok bevallottan nem könnyűek. A szerzők szándéka ezzel főként az, hogy a vizsgára jelentkezők felmérhessék a feladat nehézségét, nem elhanyagolva a megoldásra rendelkezésre álló időtényezőt sem.

A gyakorlókönyv alkalmas a vizsgára való felkészüléshez mind tanfolyami keretek között csoportosan, mind pedig egyénileg tanulók számára.

Winkler Ágnes